

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 27.7.2010
KOM(2010)404 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Ampuma-asejäljennösten markkinoille saattaminen

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Ampuma-asejäljennösten markkinoille saattaminen

Tämä kertomus on laadittu aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin 91/477/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 21 päivänä toukokuuta 2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2008/51/EY, 17 artiklan mukaisesti.

1. DIREKTIIVIN 91/477/ETY MUUTTAMISESTA ANNETTU DIREKTIIVI 2008/51/EY JA AMPUMA-ASEJÄLJENNÖKSIÄ KOSKEVA KYSYMYS

1.1. Ampuma-asejäljennöksiä koskevan ongelmakentän nouseminen esiin direktiivin 2008/51/EY hyväksymiseen johtaneen lainsäädäntötyön yhteydessä johtuu paljolti siitä, että turvallisuuskysymykset sisällytettiin direktiiviin, joka alun perin oli tarkoitettu vain yksinkertaistamaan siviilihenkilöiden omistamien ampuma-aseiden liikkumista sisämarkkinoilla ja säätämään tarvittavista turvallisuustakeista.

1.2. Muutetusta direktiivistä Euroopan parlamentissa käydyssä keskustelun aikana parlamentin jäsenten kuultavaksi kutsumat poliisiasiantuntijat ottivat esiin esimerkiksi merkinantopistoolien (tai paukkupanoksilla ampumiseen tarkoitettujen aseiden) mahdollisen rikollisen käytön, jos rikoksenteelijät muuntavat ne tuliaseiksi.

Tämän huolen seurauksena muutettuun direktiiviin otettu tuliaseen tai ampuma-aseen määritelmä, joka on lähes suora lainaus ampuma-asepöytäkirjasta¹, sisältää esineet, jotka ”voidaan muuntaa ampumaan palavan ajoaineen avulla hauleja, luoteja tai muita ammuksia, jos se on ampuma-aseen näköinen ja se on rakenteensa tai valmistusmateriaalinsa puolesta muunnettavissa sellaiseksi”.

1.3. Näin ollen direktiiviä ei sovelleta muihin tuotteisiin, jotka näyttävät ampuma-aseilta, kuten ampuma-asejäljennökset, eikä niitä ole määritelty direktiivissä.

2. AMPUMA-ASEJÄLJENNÖKSET MÄÄRITELLÄÄN JÄSENVALTIOISSA ERI TAVOIN

2.1. Ampuma-asepöytäkirjassa esitettyyn ampuma-aseen määritelmään ei sisälly tämän kertomuksen kannalta todella käyttökelpoisia kriteerejä: sen 3 artiklassa käsitellään ampuma-aseen määritelmää, ja siinä mainitaan ampuma-aseeseen verrattavissa oleviksi esineiksi vain esineet, jotka ”voidaan muuntaa ampumakelpoiseksi”.

2.2. Käsite ’jäljennös’ kattaa eri jäsenvaltioissa varsin erilaisia esineitä, joiden luonne, monimutkaisuus ja vaarallisuus vaihtelevat suuresti. Näin ollen ampuma-asejäljennöksinä voidaan pitää hyvin monenlaisia esineitä. Itse asiassa ’ampuma-

---

¹ Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimusta täydentävä ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjumista koskeva lisäpöytäkirja – http://www.unodc.org/pdf/crime/a_res_55/255e.pdf.

asejäljennöksen' käsitettä näytetään voitavan käyttää esineistä, jotka ulottuvat ampuma-asetta pelkästään muistuttavista esineistä niiden kanssa täysin identtisiin esineisiin.

- 2.3. Lisäksi käsitteen 'jäljennös' kanssa päällekkäin saatetaan käyttää muitakin käsitteitä kuten 'jäljitelmä', 'imitaatio' tai 'kopio'. Sen vuoksi näyttää olevan tarpeen luetteloida esineet, jotka voitaisiin yhteisen käyttötarkoituksensa perusteella määritellä kapeammin tai laajemmin tulkittuna kuuluviksi jäljennösten luokkaan.
- 2.4. Joidenkin maiden lainsäädännössä 'jäljennöksen' käsitettä käytetään ainoastaan aseista, joilla on tarkalleen samanlainen ulkomuoto ja samat ominaisuudet kuin alkuperäisellä aseella. Tiedossa on, että kokeneet ammattilaiset eri puolilla maailmaa pystyvät kopioimaan ja niin sanotusti kloonaamaan aseiden alkuperäisen mallin perusteella. On selvää, että ellei näitä aseita valmisteta patentilla ja kaikkien kansallisten ja eurooppalaisten säännösten mukaisesti, niiden valmistaminen, hallussapito ja erityisesti käyttö on täysin laitonta.
- 2.5. Toisentyyppisiä jäljennöksiä ovat esineet, jotka nekin ovat eräänlaisia oikeiden aseiden jäljitelmiä, mutta toisin kuin edellä mainituissa tapauksissa, niiden sanotaan olevan toimimattomia tai toisinaan "koristeaseita" tai "valeaseita". Aseiden runko voi olla tehty metallista tai muovista, ja sen paino saattaa olla oikeaa vastaava tai paljon kevyempi, mutta joka tapauksessa nämä esineet ovat täysin sopimattomia ampumiseen tai ammusten lataamiseen. Näitä esineitä arvostetaan lähinnä keräilyesineinä.
- 2.6. Joitakin pistooleja (ennen kaikkea käsiaseita), jotka ovat oikeita ampuma-aseita, valmistetaan erikoislisenssillä määrätarkoitukseen kelpaamattomiksi tuotteiksi. Tällaisessa tapauksessa oikean pistoolin valmistaja voi myydä valmistuslisenssinsä toiselle valmistajalle, joka tekee kyseisestä mallista tarkan ja laillisen kopion, mutta ainoastaan ilma- tai kaasupistooliksi ja/tai vain paukkupanosten ampumista varten tai merkinantoaseeksi.
- 2.7. Yleisesti ottaen merkinantoaseet saattavat usein olla varsin realistisia jäljitelmiä todellisista ampuma-aseista (olematta kuitenkaan välttämättä minkään tietyn mallin kopioita). Kannettavien ampuma-aseiden pysyvän kansainvälisen tarkastuskomission (CIP)² mukaan merkinantoaseiksi katsotaan kaikki kannettavat aseet, joita ei ole tarkoitettu ampumaan kiinteitä ammuksia. Näin ollen merkinantoaseella voidaan ampua paukkupanoksia, kaasupanoksia ja kyynelkaasua.

3. MUUT AMPUMA-ASEITA MUISTUTTAVAT TUOTTEET, JOITA EI YLEENSÄ LUOKITELLA JÄLJENNÖKSIKSI

- 3.1. Enemmän tai vähemmän todenmukaisia ampuma-aseiden jäljitelmiä käytetään myös melko uusien harrastusten tai vapaa-ajan aktiviteettien yhteydessä, kuten airsoft-peleissä. Tässä pelissä muodostetaan yleensä kaksi joukkuetta, ja niiden jäsenillä on (yleensä muoviset) kaasu- tai paineilmatoimiset asejäljitelmät, joilla ammutaan läpimitaltaan joko 6- tai 8-millimetrisiä muovikuulia. Lähtönopeus on yleensä 2–7 joulea.

---

² CIP on 13 maan muodostama kansainvälinen järjestö, johon kuuluu 11 Euroopan unionin jäsenvaltiota.

- 3.2. Ilma- tai kaasupistoolit voivat toisinaan muistuttaa oikeita pistooleja (mutta eivät välttämättä ole jäljitelmiä mistään tietystä mallista). Niillä ammutaan pieniä teräs-, lyijy- tai kumikuulia sisältäviä patruunoita. Kaasua käytetään käyttövoimana samalla periaatteella kuin airsoft-pistooleissa. Olennainen ero niihin verrattuna on käytetyn patruunan tyyppi.
- 3.3. Eräät muut esineet muistuttavat jossakin määrin ampuma-aseita, mutta eivät ole kovin realistisia jäljitelmiä. Eräs esimerkki ovat paintball-peleissä käytettävät värikuula-aseet. Paintball-pelit ovat vapaa-ajan toimintaa, jota järjestetään yksityisomistuksessa olevassa maastossa tai kaupunkiympäristössä ja jossa kilpailijat käyttävät toisiaan vastaan kaasu- tai paineilmatoimisia, värikuulia ampuvia ”merkkaimia”. Värikuulien lähtönopeus on yleensä 10–13 joulea.
- 3.4. Lisäksi on muita esineitä, jotka voivat jossain määrin muistuttaa oikeita ampuma-aseita, kuten pistoolit, jotka on tarkoitettu tainnutukseen taikka merkinantoon.
- 3.5. Joissakin luokitteluissa käsitettä ’jäljennös’ saatetaan käyttää myös antiikkiaseiden jäljennöksistä. Nämä esineet ovat enemmän tai vähemmän (joskus täydellisen) tarkkoja historiallisten asemallien jäljitelmiä, joita lainataan museoista tätä tarkoitusta varten ja kopioidaan keräilijöille myytäväksi.
- 3.6. On myös muistutettava direktiivistä, jossa selvennetään välttämätöntä eroa ampuma-aseen jäljennöksen ja lelun välillä. Direktiivin 88/378/ETY liitteessä I olevan 20 kohdan mukaan leluina ei voida pitää ”aitojen tuliaseiden tarkkoja malleja”³. Tätä rajoitusta tarkennetaan ja laajennetaan uudessa direktiivissä 2009/48/EY, jolla kumotaan direktiivi 88/378/ETY ja joka on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä 20. tammikuuta 2011 mennessä.

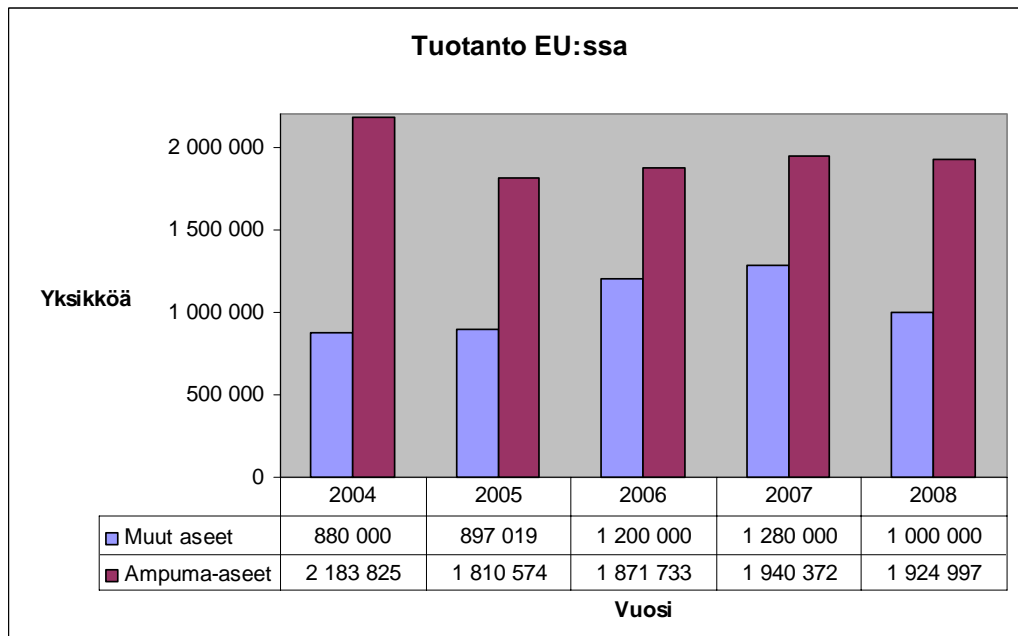
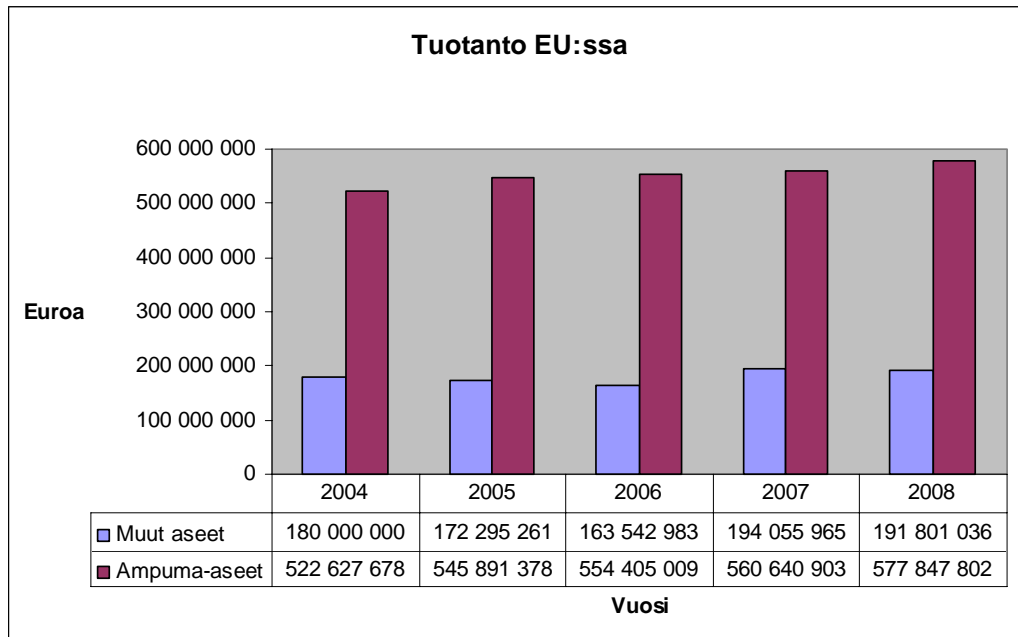
4. AMPUMA-ASEJÄLJENNÖKSIIN LIITTYVIÄ YLEISIÄ TALOUDELLISIA NÄKÖKOHTIA

- 4.1. Eurostatin tietoineistossa jousi-, ilma- ja kaasupistoolit kuuluvat samaan tilastolliseen luokkaan kuin pamput⁴.
- 4.2. Kun tarkastellaan EU:n tuotannon arvoa tässä luokassa, taso on viimeisten viiden vuoden aikana pysynyt melko vakaana siten, että vuonna 2008 tuotannon arvo oli noin 190 miljoonaa euroa. Tuotannon määrä näyttää kasvaneen hiukan, sillä se saavutti vuonna 2008 miljoonan yksikön rajan. Käytävissä olevien tilastojen mukaan EU:n neljä suurinta tuottajamaata ovat Saksa (jossa on hyvin huomattava määrä ampumaharrastajia – noin 1,7 miljoonaa luvanhaltijaa), Italia, Yhdistynyt kuningaskunta ja Espanja.

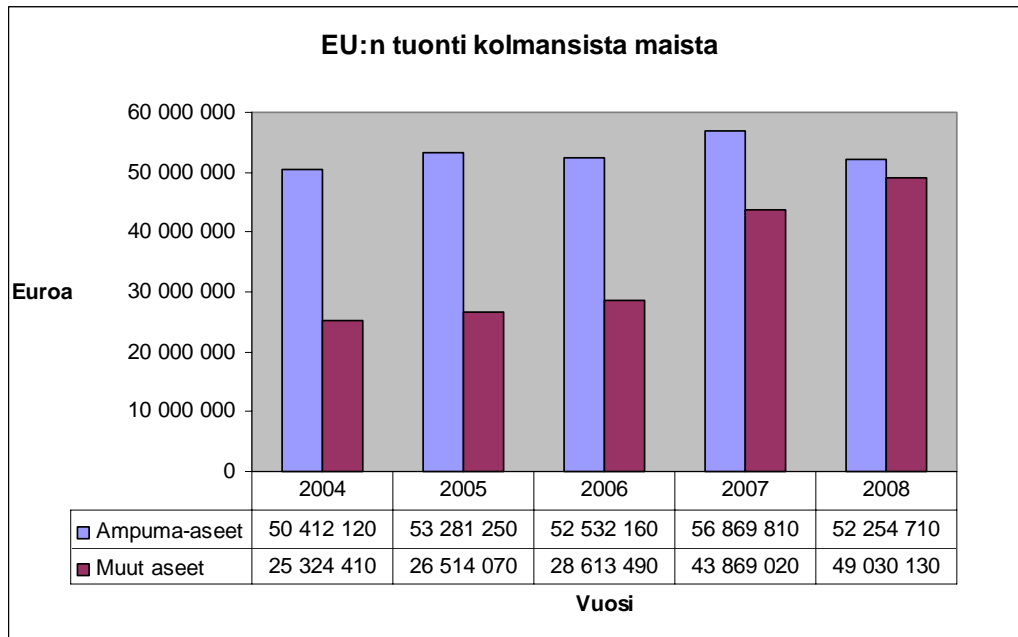
---

³ Direktiivin 88/378/ETY 1 artikla: ”Tätä direktiiviä sovelletaan leluihin. ”Lelulla” tarkoitetaan sellaista tuotetta tai materiaalia, joka on suunniteltu tai selvästi tarkoitettu käytettäväksi alle 14-vuotiaiden lasten leikkeihin.”

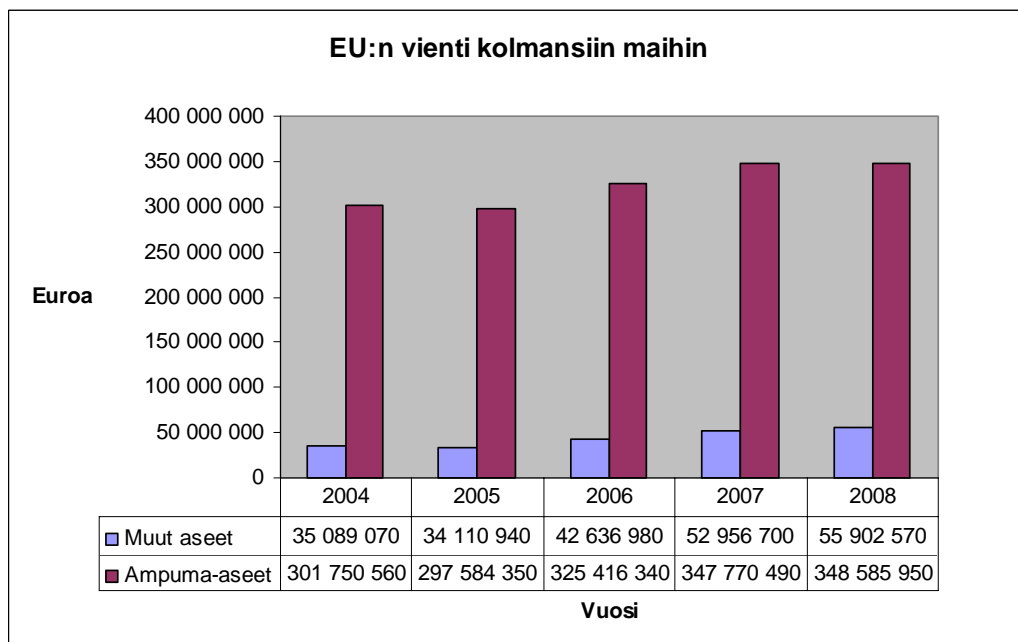
⁴ Eurostatin tilastoissa erotellaan kaksi luokkaa: ampuma-aseet ja muut aseet. Ampuma-aseet: revolverit ja pistoolit, haulikot, kiväärit, kevyet (puoli)automaattikiväärit ja suusta ladattavat aseet (lukuun ottamatta sotilaskäyttöä). Muut aseet: jousi-, ilma- ja kaasukiväärit ja -pistoolit ja pamput (lukuun ottamatta sotilaskäyttöä).

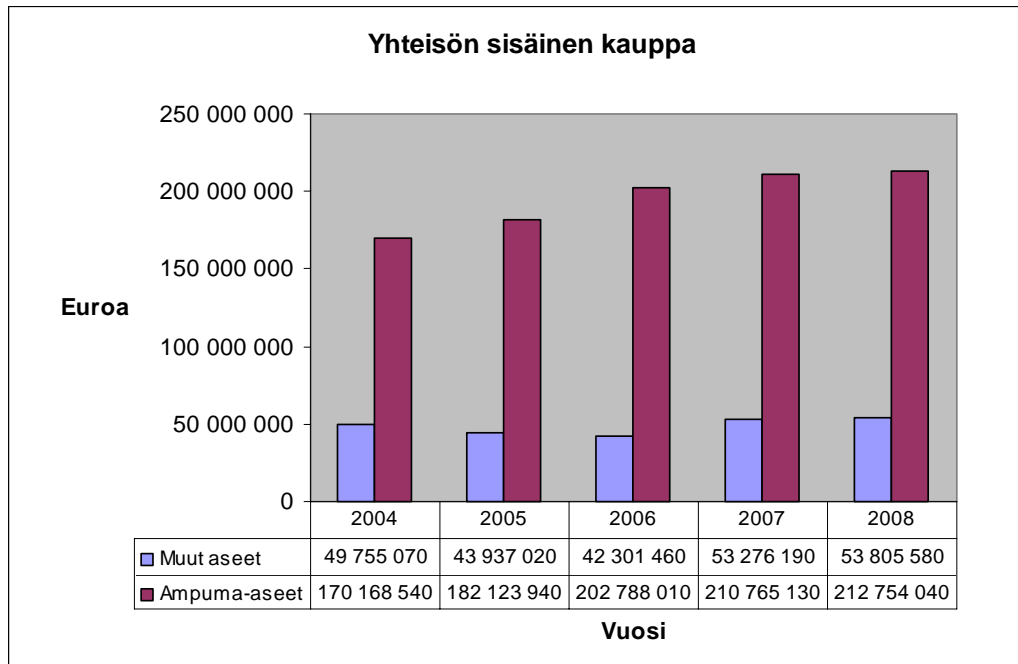
- 4.3. Kolmansista maista EU:hun tuonnin arvo oli vuonna 2008 lähes 50 miljoonaa euroa. Eurostatin mukaan tärkeimmät Euroopan markkinoille tuojamaat ovat Kiina, Yhdysvallat, Taiwan ja Japani. Huomionarvoista on myös se, että Turkki ja Venäjä valmistavat huomattavia määriä ilma- ja kaasupistooleja sekä merkinantopistooleja.

Vienti EU:sta kolmansiin maihin on arvoltaan noin 55 miljoonaa euroa. Tärkeimmät vientikohteet ovat Yhdysvallat, Venäjä, Yhdistyneet arabiemiirikunnat, Saudi-Arabia ja Ukraina.

4.4. EU:n sisäinen kauppa pysyi vuonna 2008 arvoltaan melko vakaana, noin 53 miljoonassa eurossa. Tärkeimmät toimittajamaat ovat Saksa ja Espanja. Suurimmat ostajamaat ovat puolestaan Ranska, Tšekki ja Italia.

5. KOMISSION YKSIKÖIDEN TOTEUTTAMA KYSELY AMPUMA-ASEJÄLJENNÖKSISTÄ

5.1. Komission yksiköt halusivat saada mahdollisimman hyvän käsityksen ampuma-asejäljitelmiä koskevasta ongelmakentästä, joten ne laativat kyselylomakkeen, joka lähetettiin kaikille jäsenvaltioille heinäkuussa 2009.

5.2. Esitetyt kysymykset olivat mahdollisimman laaja-alaisia ja kattoivat seuraavat näkökohdat:

- (a) turvallisuuskysymykset ja poliisin hallinnolliseen toimintaan liittyvät näkökohdat (poliisin tilastot rikoksista ja rikkomuksista, joihin liittyy ampuma-asejäljennöksiä, jäljennösten kantamiseen ja julkisella paikalla esittelyyn liittyvät rajoitukset jne.)
- (b) lainsäädännölliset ja sääntelyyn liittyvät näkökohdat, joiden tarkoituksena oli erityisesti saada selville, minkä jäsenvaltioiden lainsäädännössä jo nyt otetaan erikseen huomioon ampuma-asejäljennökset, ja minkälaisia säännöksiä niihin tällöin sovelletaan (markkinoille saattaminen, säännösten soveltaminen maahantuotuihin tai muista jäsenvaltioista siirrettyihin jäljennöksiin jne.)
- (c) taloudelliset näkökohdat sen arvioimiseksi, mikä on ampuma-asejäljennösten taloudellinen merkitys
- (d) jäljennösten mahdolliseen muuntamiseen liittyvät näkökohdat, kuten se, onko olemassa muuntamisen estämiseen tähtääviä standardeja tai menettelyjä, jotka kattavat valmistamisen ja/tai jakelun.

5.3. Kaikki jäsenvaltiot vastasivat kyselyyn, jonka täydennykseksi järjestettiin tapaamisia sekä näistä kysymyksistä vastaavien hallintoviranomaisten kanssa (lähinnä sisäasiainministeriöt ja oikeusministeriöt) että teollisuudenalan, vähittäiskaupan ja

ammattillis-yhteiskunnallisten luokkien edustajien kanssa, joihin direktiivin 91/477/ETY muuttaminen vaikuttaa eniten.

- 5.4. Kyselyn avulla toteutetun jäsenvaltioiden kuulemisen tulokset esitettiin yhteenvedona niiden edustajille direktiivillä 2008/51/EY perustetun yhteysryhmän toisessa kokouksessa, joka pidettiin Brysselissä 8. maaliskuuta 2010.

6. JÄSENVALTIOIDEN VASTAUKSET KYSELYYN JAOTELTUINA KOLMEEN LUOKKAAN

- 6.1. Ensimmäinen luokka kattaa jäsenvaltiot, joiden lainsäädäntöön ei ole lainkaan tai varsinaisesti sisällytetty ampuma-asejäljennösten käsitettä. Siihen kuuluvat Luxemburg, Kreikka, Latvia, Viro, Tanska, Kypros, Slovenia, Bulgaria ja Suomi. Näissä jäsenvaltioissa on seuraavia erityispiirteitä:

- niissä ei esiinny jäljennösten käytöstä johtuvia laajamittaisia yleisen järjestyksen ongelmia
- ne eivät erottele tuotteita niiden joulemääräisen tehon mukaan
- ne voivat kuitenkin tietyissä olosuhteissa hyväksyä hyvin tarkkaan määriteltäviä toimenpiteitä, jotka liittyvät yleiseen järjestykseen tai hallinnollisiin toimintalinjoihin, kuten kieltää ampuma-aseita jäljittelevien esineiden omistamisen tai julkisella paikalla esittelyn.

- 6.2. Toiseen luokkaan kuuluu 15 jäsenvaltiota: Ranska, Romania, Itävalta, Belgia, Tšekki, Espanja, Unkari, Irlanti, Italia, Malta, Liettua, Puola, Slovakia, Ruotsi ja Saksa. Näiden maiden lainsäädännössä ampuma-asejäljennöksen (tai -jäljittelmän) käsite saattaa esiintyä selkeämmässä muodossa ilman että niiden saralla olisi välttämättä havaittu erityisiä tai merkittäviä ongelmia. Lisäksi voidaan havaita seuraavaa:

- Jaottelu jäljennöksiksi luokiteltaviin esineisiin ja esineisiin, jotka kuuluvat ennemminkin oikeita ampuma-aseita koskevan lainsäädännön piiriin (esimerkiksi ilmoitus-, luvanvaraisuus- ja kuljettamismuodollisuuksien osalta), määritellään usein joulemääriin perustuvien kynnsarvojen mukaan.
- Usein käytössä on 7,5 joulen kynnsarvo, mutta ampuma-aselainsäädäntöä saatetaan soveltaa jo 1 joulesta alkaen tai toisessa ääripäässä vasta 17 joulesta alkaen.
- Kynnsarvon määrittely (1, 7,5, 17 J) ei välttämättä tarkoita sitä, että tämän rajan ylittäviin jäljennöksiin sovellettaisiin kaikilta osin samoja rajoituksia kuin oikeisiin ampuma-aseisiin. Ampuma-aseita koskevan lainsäädännön soveltamisella saatetaan yksinkertaisesti tarkoittaa sitä, että jäljennösten myynnin yhteydessä on noudatettava ilmoitus- tai lupamuodollisuuksia tai että niitä ei voida myydä alaikäisille.
- Käytössä saattaa myös olla lisämenettelyjä sen takaamiseksi, ettei kynnsarvoa ylitetä. Esimerkiksi Saksassa edellytetään tietyntyyppisten merkinantopistoolien

tuotannon yhteydessä erityisen elimen (*Physikalish-Technische Bundesantalt*) tekemää lisätarkastusta ja sen läpäisemisestä myönnettävää leimaa⁵. Leimalla taataan, että merkinantopistoolin teho on enintään kansallisen kynnysarvon mukainen 7,5 joulea.

6.3. Kolmannen luokan muodostavat kolme jäsenvaltiota (Portugali, Alankomaat ja Yhdistynyt kuningaskunta), joiden lainsäädännössä pyritään rajaamaan tarkemmin jäljennösten / jäljitelmien / realististen jäljitelmien määritelmä. Näissä jäsenvaltioissa myös tuodaan vaihtelevassa määrin esiin huoli eräiden jäljennösten muuntamiskelpoisuudesta ja niiden saattamisesta markkinoille.

- Alankomaiden lainsäädännössä kielletään erityisesti eräiden ampuma-asejäljennösten myynti ja markkinoille saattaminen, riippumatta siitä, voidaanko niillä ampua ammuksia tai voidaanko ne muuntaa oikeiksi ampuma-aseiksi. Tämän vuoksi onkin ymmärrettävää, että tulli- ja poliisiviranomaiset ovat huolissaan asukkaiden mahdollisuudesta hankkia tämäntyyppisiä tuotteita naapurimaista.
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Portugalissa tietyiltä jäljitelmiltä edellytetään tietynlaista väritystä. Tämä koskee Yhdistyneessä kuningaskunnassa ampuma-aseiden realistisia jäljitelmiä (*realistic imitation firearms*) ja Portugalissa vapaa-ajan käyttöön tarkoitettuja jäljennöksiä (lähinnä värikuula- ja airsoft-peleissä käytettäviä jäljennöksiä). Tarkoituksena on estää jäljennösten sekaantuminen oikeisiin ampuma-aseisiin. Tässä tapauksessa siis vaarallisuuden kriteeri ei liity esineen kykyyn ampua ammus eikä muuntamismahdollisuuksiin, vaan jäljittelyn tai realismin asteeseen verrattuna oikeaan aseeseen.
- Lisäksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa tuodaan ilmi erityinen huoli siitä, että sen naapurimaissa markkinoille saattamista koskeva lainsäädäntö on yleisesti ottaen löyhempää sellaisten merkinantopistoolien osalta, joiden laittoman muuntamisen oletetaan olevan mahdollista. Koska tällaisten merkinantopistoolien markkinoille saattaminen (ja näin ollen maahantuonti) on Yhdistyneessä kuningaskunnassa kiellettyä, tämän kiellon valvominen lisää vastuussa olevien viranomaisten toimintarasitusta.

7. TÄRKEIMMÄT KYSELYN PERUSTEELLA TEHTÄVÄT JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1. Aluksi on todettava, ettei hallintoviranomaisten ole aina helppo käsittää tilastollista todellisuutta; tämä koskee erityisesti liikkeessä olevien esineiden määrää ja omaisuuden tai ihmisten turvallisuuden vaarantumista, jonka asejäljennösten käyttö aiheuttaa tai jota se edistää, ja varsinkin uhkan vakavuusastetta⁶.

7.2. Tuvallisuusongelmat näyttävät kuitenkin useimmissa jäsenvaltioiden raportoimissa tapauksissa olevan yhteydessä merkinantopistoolien laittomaan muuntamiseen

---

⁵ Leima muodostuu ympyrän sisällä olevista kirjaimista PTB.

⁶ Poikkeuksena tarkat tilastot laativa Alankomaat, vaikkakin tilastot koskevat vähemmän tarkasti määriteltäviä esineitä, jotka luokitellaan ulkonäöltään samanlaisiksi, ja Yhdistynyt kuningaskunta, jossa on vuosina 2007–2008 todettu noin 1 500 enemmän tai vähemmän realististen jäljitelmien avulla tehtyä rikosta tai rikkomusta.

oikeita luoteja ampuviksi aseiksi. Antiikkiaseita tai niiden jäljitelmiä ei mainita uhkana omaisuuden tai ihmisten turvallisuudelle.

- 7.3. Vastauksissa todetaan, että esineellä, joka on ampuma-aseen realistinen jäljitelmä (pistoolin tai revolverin näköinen valease), voi olla pelottava vaikutus, ja sitä voidaan käyttää rikkomuksen yhteydessä. Tällainen käyttö voi osoittautua rikoksentekijälle vielä riskialttiimmaksi, koska on mahdollista, että tilannetta ryhdytään torjumaan ase-in, erityisesti, jos poliisi katsoo toimivansa itsepuolustukseksi.
- 7.4. Merkinantopistoolien laittoman muuntamisen raportoidut tapaukset ja yleisemmin jäljennösten käyttäminen pelottelutarkoituksessa tai ryöstöissä on kuitenkin suhteutettava melko suureen merkinantopistoolien (tai paukkupanosten ampumiseen kelpaavien esineiden) määrään Euroopan unionissa. Jos näihin luokkiin lisätään airsoft-aseet, kansalaisten hallussa olevien tuotteiden määrä esimerkiksi Saksassa nousee arviolta noin 15–18 miljoonaan.
- 7.5. On huomattava myös se, että joitakin asejäljennöksiä (varsinkin merkinantopistooleja) saatetaan joskus käyttää itsepuolustukseen. Silloin ne saattavat saada omistajansa, jolla voi olla enemmän tai vähemmän aiheellisia pelkoja henkilökohtaisen turvallisuutensa suhteen, luopumaan oikean ase-in kantoluvan hakemisesta tai jopa oikean ase-in hankkimisesta laittomasti.
- 7.6. Monessa EU-maassa ei valmisteta lainkaan tämäntyyppisiä esineitä, ne eivät ole ilmoittaneet mistään vakavista ongelmista eikä niillä ole havainnollisia tilastoja ampuma-asejäljennösten omistajista.
- 7.7. Muutama jäsenvaltio raportoi satunnaisista huolenaiheista, jotka liittyvät ampuma-asejäljennösten liikkumiseen yli rajojen, varsinkin, jos niiden lainsäädäntö on jo hyvin rajoittavaa. Lisäksi eräät EU:n ulkopuolella tuotettavat merkinantopistoolit aiheuttavat erityistä huolta, koska ne valmistetaan tavalla, jonka ansiosta ne olisivat liian helposti muunnettavissa oikeiden luotien ampumiseen kelpaaviksi.
- 7.8. Lisäksi on huomattava, että Kannettavien ampuma-aseiden pysyvä kansainvälinen tarkastuskomissio (CIP), johon useimmat Euroopan unionin valmistajamaat kuuluvat, tekee merkinantopistooleille jo nyt niiden hyväksyttävyyttä, tyyppimerkintää, tärkeimpien mittojen vaatimustenmukaisuutta, kestävyyttä ja toimintavarmuutta koskevia testejä.

8. ASEJÄLJENNÖSTEN OMISTAJAT

- 8.1. Asejäljennösten ja ampuma-aseiden perinteisten omistajien välillä on hyvin vähän päällekkäisyyttä. Jälkimmäiset ovat lähinnä metsästäjiä, ampumaurheiluharrastajia ja muunlaisia ampuma-aseiden omistajia, sekä luonnollisestikin niiden valmistajia ja vähittäiskauppiaita.
- 8.2. Erään jäljennösten omistajien ryhmän muodostavat asekeräilijät, jotka keräilevät joko antiikkiaseita tai muita aseita, tai niiden jäljitelmiä. Huomionarvoista on, että osa heistä kerää merkinantopistooleja, jotka ovat oikeiden ampuma-aseiden jäljitelmiä. Näin ollen mahdollisilla jäljennöksillä koskevilla kansallisilla säännöksillä voi olla vaikutuksia tähän ryhmään.

- 8.3. Asejäljennösten myyntiä koskevat kansalliset säännökset vaikuttavat ammatillis-yhteiskunnallisista luokista todennäköisesti eniten vähittäiskauppiaisiin. Eräissä maissa jäljennöksiä voidaan myydä ainoastaan asekaupoissa, tai ainakaan niitä ei voida myydä lelukaupoissa.

9. PÄÄTELMÄT

- 9.1. On muistettava, että yhdeksässä jäsenvaltiossa lainsäädäntöön ei ole sisällytetty ampuma-asejäljennöksen käsitettä lainkaan tai varsinaisesti eikä niissä tunneta laajamittaisia yleiseen järjestykseen liittyviä ongelmia, jotka olisivat yhteydessä jäljennösten käyttöön. Viidessätoista muussa jäsenvaltiossa taas ei ole havaittu erityisiä tai merkittäviä ongelmia näiden esineiden siirtojen tai muista maista tuonnin yhteydessä. Vain muutama jäsenvaltio, joissa asejäljennöksiä koskeva lainsäädäntö on tiukempaa, ilmoittaa toisinaan ilmenevistä ongelmista, jotka liittyvät ampuma-asejäljennösten liikkumiseen yli rajojen. Näissä olosuhteissa monikaan tekijä ei puhu sen puolesta, että asejäljennöksiä koskevan kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistaminen EU:n tasolla parantaisi sisämarkkinoiden toimintaa poistamalla tavaroiden vapaan liikkuvuuden esteitä tai vähentämällä kilpailun vääristymistä.
- 9.2. Lisäksi jäsenvaltioilla on jo nyt todellista harkintavaltaa asejäljennösten markkinoille saattamista ja käyttöä koskevien sääntöjen antamisen suhteen⁷. Näiden asejäljennösten markkinoille saattamista ja käyttöä koskevien kansallisten sääntöjen on oltava tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevan periaatteen mukaisia (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 34–36 artikla) eikä niillä luonnollisestikaan rajoiteta mahdollisia poliisiyhteistyötoimenpiteitä. SEUT-sopimuksen 34 artiklassa kielletään kansalliset toimenpiteet, jotka voivat tai voisivat suoraan tai välillisesti, tällä hetkellä tai mahdollisesti estää unionin sisäistä kauppaa. Yhdessä jäsenvaltiossa voimassa oleva sääntely, jolla kielletään ampuma-asejäljennösten maahantuonti, valmistus, myynti tai käyttö, voisi olla SEUT-sopimuksen 34 artiklassa tarkoitettu kaupan este.
- 9.3. Yhtä selvää on kuitenkin myös se, että tällainen sääntely voi, tällä kertaa SEUT-sopimuksen 36 artiklan mukaisesti, olla perusteltua yleisen turvallisuuden kannalta ja ihmisten terveyden ja elämän suojelemiseksi, kunhan kyseessä oleva sääntely ei riko suhteellisuusperiaatetta. Erityisenä edellytyksenä on, ettei tavoitetta pystytä saavuttamaan unionin sisäistä kauppaa vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä.
- 9.4. Näin ollen ampuma-asejäljennösten osalta on otettava huomioon erilaisia näkökohtia arvioitaessa toimenpiteen oikeasuhteisuutta: erityisesti on tarkasteltava sitä, ovatko kiellot ehdottomia vai onko niistä olemassa poikkeuksia, kieltojen rajoittamista koskemaan vain alaikäisille myyntiä taikka internet- tai muuta etäkauppaa tai kiellon rajoittamista koskemaan vain käyttöä tai esittelyä julkisella paikalla.
- 9.5. Lisäksi ampuma-asejäljennösten vapaa liikkuvuus EU:ssa taataan myös tiettyjen kansallisten teknisten määräysten soveltamista toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyihin tuotteisiin koskevista menettelyistä sekä päätöksen N:o

---

⁷ Tässä yhteydessä on huomautettava, että direktiivin 91/477/ETY 2 artiklan 1 kohdassa jätetään ulkopuolelle seuraavaa: "Tämä direktiivi ei estä aseiden kantoa [...] koskevien kansallisten säännösten soveltamista".

3052/95/EY kumoamisesta 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 764/2008⁸. Asetusta sovelletaan 13 päivästä toukokuuta 2009. Siinä säädetään niistä säännöistä ja menettelyistä, joita jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on noudatettava tehdessään tai aikoessaan tehdä sen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päätöksen, joka estäisi toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyjen tuotteiden vapaan liikkuvuuden ja johon sovelletaan SEUT-sopimuksen 34 artiklaa.

- 9.6. Näin ollen SEUT-sopimuksen 34 ja 36 artikla sekä asetus (EY) N:o 764/2008 mahdollistavat jo näiden tuotteiden vapaan liikkuvuuden takaamisen EU:ssa, ja samalla otetaan huomioon jäsenvaltioiden turvallisuushuolet. Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa siitä, että direktiivi 91/477/ETY liittyy sisämarkkinoiden luomiseen ja toimintaan.
- 9.7. On muistettava myös se, että koska EU:n lainsäädännössä ei ole täsmällisempiä säännöksiä, kaikkiin kuluttajille tarkoitettuihin tuotteisiin sovelletaan yleisestä tuoteturvallisuudesta annetun direktiivin 2001/95/EY säännöksiä. Siinä mahdollistetaan jäsenvaltioille tietyissä tapauksissa tiettyjen vaarallisten tuotteiden markkinoilta poistaminen ja palautusmenettely.
- 9.8. Kaikkien asejäljennösten sisällyttämisestä direktiivin 91/477/ETY soveltamisalaan seuraisi automaattisesti, että niihin alettaisiin soveltaa direktiivin kaikkia säännöksiä. Olisi kuitenkin muistettava, että sen jälkeen, kun tätä direktiiviä muutettiin direktiivillä 2008/51/EY, sitä sovelletaan jo asejäljennöksiin, jotka voidaan muuttaa ampuma-aseiksi. Kyseessä ovat eräät merkinantopistoolit (tai eräät jäljennökset, jotka on tarkoitettu ainoastaan paukkupanosten ampumiseen), jotka ulkonäöltään ja valmistustavaltaan ovat niin samanlaisia kuin ampuma-aseet, että niihin on helppo soveltaa kaikkia direktiivin edellytyksiä (merkintä, jäljitettävyyden, ampuma-aseiden rekisteröinti)⁹.
- 9.9. Direktiivin ulottaminen muuntotyypisiin jäljennöksiin olisi paljon vaikeampaa, koska tämä edellyttäisi sitä, että näiden jäljennösten valmistajiin, jälleenmyyjiin ja omistajiin sovellettaisiin kaikkia direktiivin velvoitteita. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin jo tällä hetkellä muuttaa minkä tahansa tyyppisen asejäljennöksen hallussapidon, hankkimisen tai siirtämisen luvanvaraiseksi SEUT-sopimuksen 36 artiklaa noudattaen.

---

⁸ EUVL L 218, 13.8.2008, s. 21. Asetuksen johdanto-osan 14 kappaleen mukaan ”Aseet ovat tuotteita, jotka voivat aiheuttaa vakavan riskin ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle sekä jäsenvaltioiden yleiselle turvallisuudelle. Useisiin tiettyntyyppisiin yhdessä jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyihin aseisiin voidaan toisessa jäsenvaltiossa ihmisten terveyden ja turvallisuuden suojelemisen ja rikoksentorjunnan nimissä soveltaa rajoittavia toimenpiteitä. Tällaiset toimenpiteet voivat olla erityisiä tarkastuksia ja lupia ennen kuin yhdessä jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidetyt aseet voidaan saattaa toisen jäsenvaltion markkinoille. Sen vuoksi jäsenvaltioilla tulisi olla oikeus estää aseiden saattaminen markkinoille, kunnes kansalliset menettelyä koskevat vaatimukset on täysin täytetty.”

⁹ Vrt. direktiivin 2008/51/EY johdanto-osan 4 kappale: ”Poliisin tiedustelutiedot osoittavat muunnettujen aseiden käytön lisääntyneen yhteisössä. Sen vuoksi on tärkeää varmistaa, että muunnettavissa olevat aseet sisällytetään direktiivin 91/477/ETY mukaisen ”tuliaseen” määritelmään.”

- 9.10. Tässä tapauksessa nousisi kuitenkin esiin arkaluonteisia kysymyksiä, jotka liittyisivät erityisesti direktiivin 91/477/ETY liitteessä 1 esitetystä, tuliaseet eri luokkiin jakavassa jaottelussa huomioon otettujen asejäljennösten luokitteluun.
- 9.11. Näistä syistä eriluonteisia ja eri tarkoituksiin käytettäviä asejäljennöksiä ei näyttäisi olevan suotavaa sisällyttää direktiivin 91/477/ETY soveltamisalaan, varsinkaan siksi, että nykyisin direktiivi 2008/51/EY kattaa jäljennökset, jotka voidaan muuntaa ampuma-aseiksi ja sen vuoksi ovat verrattavissa niihin.